

**MEMORANDUM
2024**

**Op weg naar een kwaliteitsvolle en participatieve
geïntegreerde gezins- en jeugdhulp**

BELEID VOER JE VOOR MENSEN,

GOED BELEID VOER JE SAMEN MET HEN.

Naar aanloop van de Europese, regionale en federale verkiezingen op 9 juni 2024, schuiven de leden van het Cliëntenforum vijf concrete aanbevelingen naar voren richting de Vlaamse politieke partijen om de geïntegreerde gezins- en jeugdhulp kwalitatiever én meer participatief te maken.

WAT IS HET CLIËNTENFORUM?

Het Cliëntenforum is een netwerkorganisatie en bestaat uit een geheel van diverse organisaties: **Ouderspunt, Gezin en Handicap, Ouders voor Inclusie, Cachet, Pleegzorg Vlaanderen en De Ouders**. Zij zetten zich dagelijks in om samen en onafhankelijk te bouwen aan **een transparante en participatieve geïntegreerde gezins- en jeugdhulp**, om zo kinderen en jongeren maximaal kansrijk te laten opgroeien in hun omgeving.

PROLOOG

We beschrijven hier een algemene prioriteit en principe. Er bestaat geen *'one size fits all'* benadering om de groeikansen van kinderen en jongeren met een doorleefde ervaring te versterken. Lees onderstaande tekst dus gerust als een pleidooi voor een volhardende transitie naar **zorg op maat** voor gezinnen die een beroep doen op jeugdhulpverlening. We streven naar een geïntegreerde gezins- en jeugdhulp, waar aandacht is voor de specifieke noden van kinderen, jongeren en gezinnen.

Een specifieke context bepaalt immers dat de zorg- en ondersteuningsnood verschilt van gezin tot gezin. Ondersteuning vanuit de geïntegreerde gezins- en jeugdhulp heeft geen éénduidige of universele betekenis. Daarom is de leefwereld van kinderen, jongeren en hun gezinnen het uitgangspunt van waaruit alle hulpverlening zou moeten vertrekken.

We stellen **vijf speerpunten** voor om in de komende legislatuur toe te werken naar deze visie en samen een sterk beleid te realiseren.

VIJF SPEERPUNTEN

1: GEEF DE REGIE AAN DE JONGEREN EN GEZINNEN

Betrek gezinnen binnen hulpverleningstrajecten als volwaardige partners, waarin maximale regie een plaats heeft. Het is essentieel om te vertrekken vanuit het gezin en hun noden, los van diagnostiek.

Voorzie de nodige instrumenten en bewaak de voorwaarden die noodzakelijk zijn om gezinnen regie te geven over hun eigen traject.

2: MAAK VAN INTEGRALE JEUGD- EN GEZINSHULP EEN ÉCHT INTEGRAAL VERHAAL

Binnen het domein van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin liggen veel kansen om een sterk geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid uit te bouwen. Maar dit kan enkel standhouden als er ook bruggen worden gebouwd naar andere relevante beleidsdomeinen. Het is essentieel om het bredere plaatje te zien.

Door ook in te zetten op laagdrempelige hulpverlening op andere domeinen dan geïntegreerde gezins- en jeugdhulp, krijgt een gezin meer mentale ruimte. Aandacht hebben voor stressoren vanuit een multidimensionale benadering, is hierbij noodzakelijk voor een doeltreffende aanpak. Want door de stabiliteit op het ene maatschappelijk domein te verbeteren, kan een positief domino-effect gerealiseerd worden op andere levensdomeinen zoals huisvesting, onderwijs, ...

3: VERSTERK DE HANDEN OP DE VLOER

Investerings in de basiswerking van de hulpverlening, 'de handen op de vloer', zijn cruciaal. Zowel de rechtstreekse als de niet-rechtstreekse geïntegreerde gezins- en jeugdhulp kampen al jaren met een tekort aan capaciteit. Jongeren en hun gezinnen wachten op gepaste hulp, maar zolang de basiswerking hieraan niet kan voldoen, zullen meer crisisbedden geen oplossing bieden.

Door meer middelen vrij te maken, het hulpaanbod en de bestaande capaciteit uit te breiden, zullen stappen in de goede richting gezet worden.

VIJF SPEERPUNTEN

4: INFORMEER GEBRUIKERS OVER HUN RECHTEN

Er is meer aandacht nodig voor de rechtenbenadering van jongeren en hun gezinnen. Rechten zouden in de eerste plaats zoveel mogelijk automatisch moeten worden toegekend om een non-take up te vermijden. Tegelijkertijd dient de overheid deze rechten te vrijwaren en gebruikers op een laagdrempelige en toegankelijke manier te informeren.

'Vroeg en nabij' impliceert een grote verandering in het geïntegreerd gezins- en jeugdhulplandschap. We verwachten dan ook dat de overheid bij de implementatie hiervan steeds duidelijk en op een laagdrempelige manier communiceert over wat deze veranderingen betekenen voor jongeren en hun gezinnen.

5: VERANKER DE STEM VAN ERVARINGSDESKUNDIGEN EN MENSEN MET ERVARINGSKENNIS

Gezien de veelheid aan kennis van deze groep, is het essentieel om experts in de gezins- en jeugdhulp bij alle relevante overlegplatformen van de overheid te betrekken. De tijd en middelen die experts hierin investeren, wordt echter nog te veel als een vanzelfsprekendheid beschouwd. Door de maatschappelijke onderwaardering van deze investering blijven deelnames aan overlegplatformen vaak uit en kunnen cliënten niet volwaardig deelnemen aan de vele beleidsfora.

Daarom is er nood aan een maatschappelijk mandaat met bijhorende voorwaarden, dat burgers met ervaringskennis kan versterken. Het concept maatschappelijk mandaat, naar analogie van syndicaal mandaat, zou een expert het recht verlenen om participatieverlof op te nemen bij de werkgever om vertegenwoordigingswerk te kunnen opnemen binnen overlegplatformen. Bij het opnemen van dergelijk engagement, hoort ook een onkostenvergoeding/ verplaatsingsvergoeding. Het is aan de overheid om de mogelijkheden hiertoe structureel te voorzien.

MET DANK AAN ONZE LEDEN EN NETWERK

de kracht van
ouders.
in de jeugdhulp

**ouders voor
inclusie**

Contacteer ons

Website: www.clientenforum.be

Mail: info@clientenforum.be

Adres: Clientenforum vzw
Nijverheidsstraat 10, 1000 Brussel
Ondernemingsnummer 0779.375.994

Volg ons op: www.instagram.com/clientenforum
www.linkedin.com/company/clientenforum

